

THE CROP SPEAKS BACK

Vorig jaar volgde een groep studenten van de toneelscholen intensief het IT's Festival. Ze noemen zich de Schaduwploeg. Ze formuleerden stevige kritiek op het afstudeerfestival en eisten een rol voor zichzelf op om het festival meer van de studenten te maken. Deze zomer kunnen ze een deel van hun plannen in praktijk brengen. Dit is hun betoeg en uitnodiging.

DOOR DE SCHADUWPLOEG

Wij, de Schaduwploeg, geloven in het belang van een festival voor afstuderende podiumkunstenaren. Het is een plek van experiment, uitwisseling en ontmoeting. Het is het stukje brakke grond tussen de bestemmingsplannen in. De school is verlaten, maar het werk is nog niet ingebed in instituten en subsidie-eisen, het is nog niet gekleurd door zijn plaats in de sector. Nieuw werk en nieuwe denkers betreden de theaters of zoeken andere plekken in de stad om hun werk te tonen, en doen een eerste uitspraak over waar het hun om te doen is. Daarover gaat het festival, wat ons betreft, en daarover willen we tijdens het festival in gesprek gaan.

Het festival is dus bovenal een plek waar experiment, de poging, hoog in het vaandel staat en uitwisseling kan plaatsvinden. Uitwisseling en ontmoeting tussen studenten, met publiek, met andere disciplines, met medestudenten, generatiegenoten, met u. Wij waren vorig jaar te gast op het IT's Festival en vonden dat het niet het afstudeerfestival was dat het zou moeten zijn. Als groep besloten wij daarom dit jaar een eerste voorstel te doen voor wat het volgens ons wel zou moeten zijn.

In juni 2014 bestond het IT's Festival vijfentwintig jaar. De Schaduwploeg was een cadeau van de dans- en theaterscholen die aan het IT's Festival deelnemen; veertien studenten, die alle scholen en disciplines vertegenwoordigen, werden uitgenodigd om het festival bij te wonen, te evalueren en voorstellen te doen voor de toekomst. We zaten achter in een hok in het Compagnietheater, terwijl aan de voorkant het hart van het festival plaatsvond. We hadden in ons hok een programma met veel sprekers, – artistiek leiders van festivals en productiehuisen, internationale curatoren, medewerkers van het IT's – die allemaal hun gedachten met ons deelden. We zagen voorstellingen en gingen in gesprek met studenten en gasten uit het werkveld. Bovenal kregen we de kans met elkaar van gedachten te wisselen over wat wij vonden en dachten van wat we zagen en ervoeren op het festival. We discussieerden met elkaar en formuleerden kritiek, maar bovenal een aanzet voor een ander festival. We kunnen onze kritiek op het oude IT's

Festival bijna geheel samenballen op één schietschijf: 'Get Discovered', de publiciteitslog van ITs 2013. Deze omvatte veel van wat er in onze ogen mis was met het festival. Want hoe fijn het ook moet zijn om als podiumkunstenaar bij het verlaten van je opleiding ontdekt te worden, het is een oninteressante en onmogelijke taak. Het nodigt bovendien niet uit tot inhoudelijke uitwisseling, maar vooral tot competitie. Wie wint dit jaar de Kemn-A Award? Wie komt er in aanmerking voor de Ton Lutz Prijs? Dit lijken de belangrijkste vragen wanneer zorgen dat je ontdekt wordt het hoofddoel van het festival is. De Oostenrijkse dramaturg en curator Berno Odo Polzer, een van onze gastsprekers, wees ons op een zin die hij op de site van het ITs had gevonden: 'Every year in June the latest crop of performing artists will flood the city of Amsterdam.' *Crop*. We hoefden op dat festival alleen nog te wachten op het moment dat we zouden worden geogst. Een metafoer die ons monddood en afwachtend maakt. We waren heel kwaad. 'What if the crop speaks back?' zei Berno toen.

We hadden kritiek op bijna alles. We hadden kritiek op de routes. Wij vonden het inspirerend om voorstellingen van allerlei disciplines door elkaar heen te zien en in een groep van dansers, mimers, regisseurs, acteurs, scenografen te discussiëren over wat we zagen, terwijl de andere studenten het ITs afgebakend per discipline afstruinden. Regisseurs zien voorstellingen van afstuderende regisseurs, acteurs van acteurs, et cetera. Terwijl wij het inspirerend vonden om alle opleidingen – dus ook docentopleidingen en masteropleidingen – rond de tafel te hebben en we enkele van hun festivals elders in de stad bezochten, waren die afwezig op het ITs zelf. Waar voor ons de waarde van een festival zit in het uitwisselen van ideeën over eigen en andermans werk, werd de contextprogramming afgelast wegens gebrek aan belangstelling. De opening leek vooral interessant voor de sponsors en het slot voor talentscouts. De studenten zaten op de achterste rijen, als ze er al waren. Leuk dat er prijzen werden uitgedeeld hoor, maar door de 'show' rondom de uitreiking voelden we ons niet echt gewaardeerd – of serieus genomen.

Het festival was niet meer van ons, de studenten. Dit kwam ook doordat de studenten het festival niet intensief bezochten. Het curriculum van de scholen maakt uitgebreid bezoek vaak onmogelijk. Studenten voelden zich geen onderdeel van het festival, enkel een bezoeker. Als de scholen het festival geen of zeer weinig ruimte geven in hun rooster, hoe kunnen ze dan van de studenten verwachten dat ze dat wel doen?

We sloten het festival af met kritiek, maar vooral met ons vergezicht: het 'ExITs festival'. Een festival dat zou gaan over *exchange, experiment, encounter*. Wij, de Schaduwploeg, willen als studenten mede-eigenaar zijn van het festival, medeverantwoordelijkheid nemen voor wat er staat. De programmering van een afstudeerfestival moet geen kleurplaat zijn die enkel nog ingekleurd moet worden door de studenten. Het werk zelf moet de programmering vormen, elk jaar opnieuw. Elke lichting nieuwe studenten vraagt om andere accenten, die door een artistiek leider en bovenal in samenwerking met de studenten zullen moeten worden gearticuleerd. We vertelden over dit alles aan de directeuren van de scholen en het ITs en legden direct de eis op tafel: wij wilden door.

Dit jaar nemen wij de verantwoordelijkheid voor de hervorming van de volgende drie onderdelen van het festival: de opening, het festivalhart en de slotavond. De organisatie van een Openingsmanifestatie, een Hart en een Closing Ceremony – onderdelen die behapbaar leken om in één jaar te veranderen – bleek, niet geheel onverwacht, een constante onderhandeling tussen wat mogelijk was, wat er was, wat denkbaar was en wat niet denkbaar bleek. Wie draagt artistiek de verantwoordelijkheid voor het festival? Hoe verhouden wij ons tot het ITs? Welke rol spelen de scholen? Vragen waar we maar moeilijk uit kwamen. Na een lang proces, samen met de huidige organisatie van het ITs, samen aftasten, boos worden, vertrouwen opbouwen en onszelf organiseren besloten we uiteindelijk dat de Schaduwploeg zich deze editie midden in het hart van het ITs vestigt, in de Zuilenzaal van het Compagnietheater.

'De programmering van een afstudeerfestival moet geen kleurplaat zijn die enkel nog ingekleurd moet worden door de studenten. Het werk zelf moet de programmering vormen, elk jaar opnieuw'

De opening van het festival zal dit jaar in de Theaterschool plaatsvinden, met onder meer een 'State of the ExITs'. Dit doen we meteen na de eerste voorstellingen, zodat alle studenten – ook uit Maastricht, Arnhem en Tilburg – erbij kunnen zijn. We openen een radiostation dat acht dagen lang het festival vanuit alle mogelijke invalshoeken benadert en bespreekt. We sluiten het festival af met de Closing Ceremony, een slotavond die ruimte zal bieden aan de visies achter het werk en de argumenten achter de prijzen. We hopen dat jullie komen.

Namens de Schaduwploeg,

Eline Arbo
Rozanne de Bont
Elias De Bruyne
Marijn Alexander de Jong
Nicky Nina de Jong
Eva Jansen Manenschijn
Suze van Miltenburg
Cassandra Onck
Merel Smitt

schaduwploeg.its@gmail.com
www.facebook.com/schaduwploeg